

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgoveškega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostopna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 32.

Sreda 16. aprila 1930.

Leto V.

Miru sovražni prelat.

Prelat dr. Seipel je zapustil bojišče, da se posveti Heimwehru!

Dr. Seipel, rimski prelat, je bil predsednik avstrijske krščansko-socialne stranke, to je tiste malomeščanske stranke, ki ima vedno boga na jeziku, zato, da uganja najbolj črno klerikalno in nazadnjaško politiko.

Kancler dr. Seipel je hotel postati strah avstrijskega delavstva; hotel je spojiti krščanske socialce in heimwehre v eno fronto, zato, da bi bil udarec proti delavstvu bolj temeljit. Dr. Seipel je tisti mož, ki je delal največ propagande za protidelavski teroristični zakon, ki je bil nedavno sprejet v obliki kakor so se dogovorile vplivne parlamentarne stranke med seboj. Novi zakon je bil sprejet tudi dogovorno s socialnimi demokrati, dočim je prelat dr. Seipel stal na stališču, da se mora z novim zakonom ukiniti zadnje pravice svobodnih delavskih organizacij.

V tem primeru se krščanski socialci s prelatom niso strinjali. Vedeli so, da je Heimwehr razbijaška organizacija, vedeli so pa tudi, da bi delavstvo take debele zaušnice ne vtaknilo v žep, zato so rekli: gospod prelat, vi lahko nosite svojo kožo prodajat, če hočete, mi je pa ne bomo nosili — nismo bojeviti. Zato so rajši sprejeli dogovor s — socialnimi demokrati, pa so pokazali gospodu prelatsu — vrata.

Toda ne samo to. Mi vemo, da je dr. Seipel proti sedanjemu kanclerju dr. Schobru takoj po nastopu grozil. Rekel je, da v kratkem zasede kanclerjevo mesto kdo drugi, misleč, da ga bodo podprli krščanski socialci, kmetiška zveza in fašisti. Toda dr. Schober je prebredel revizijo ustave, izvedel zakon o delu — brez Seipla. Za politika, ki je nedvomno ponosen na svojo avtoriteto kot prelat in politik, je to težak udarec, tako težak, da se je izneveril mož celo svoji politični stranki.

Ob tej priliki pa moramo opozoriti še na eno dejstvo. V zadnjem času delajo zlasti avstrijski in madžarski klerikalci za gospodarsko in politično zblizanje med Avstrijo in Madžarsko. Tudi avstrijski fašisti obiskujejo madžarske reakcionarce in mi le težko verujemo, da hodijo k madžarskim magnatom samo tokajca pit. Nedvomno se skrivajo za tem delovanjem reakcionarni naklepi za restavracijo prejšnje avstroogrške dinastije.

Tudi »Arbeiter-Zeitung« je mnenja, da je dr. Seipel izstopil iz svoje stranke zaradi političnih neuspehov in da hoče v vrstah heimwehra voditi boj proti socialistom in za reakcijo. Dr. Seipla je tudi jezilo, ker njegova stranka ni imela večine v parlamentu, ter mora parlament pri svojih ukrepih računati tudi z drugimi političnimi strankami.

Kolika je veljala Zedinjene države svetovna vojna.

Po statistiki so znašali stroški svetovne vojne za Zedinjene države, kakor so izračunali Američani, 51.400 milijonov dolarjev ali 2878 milijard dinarjev. To je vsekakor ogromna vsota. V svetovno vojno pa je bilo za pletenih še šest velikih in več manjših držav. To so materialni stroški. Ogromne so pa tudi človeške in moralne izgube. In vendar kapitalizem še vedno neče ničesar slišati o pravem trajnem miru!

Apel rudarjev na vlado!

Pismo rudarske delegacije in centralnega tajništva Delavskih zbornic na ministrskega predsednika. — 9000 rudarjev, skupno 35.000 rodbinskih članov strada. — Pomoč iz državnih sredstev nujno potrebna.

Te dni se je mudila v Beogradu delegacija rudarjev, ki se je zglasila takoj po svojem prihodu v centralnem tajništvu Delavskih zbornic. Pri tej priliki je bila odposlana na naslov ministrskega predsednika naslednja predstavka:

»Dovoljujemo si Vas opozoriti na zelo resno in težko situacijo, v kateri se nahaja delavstvo v premogovnih revirjih Trboveljske premogokopne družbe. Tam je zaposlenih 9000 rudarjev, z velikim številom družinskih članov, skupaj okoli 35 tisoč prebivalcev.

Med prometnim ministrstvom in Trboveljsko premogokopno družbo je nastal spor zaradi cene premogu. Dobavljanje premoga drž. železnicam je prenehalo in družba je od tega časa naprej začela omejevati kopanje premoga:

1. v mesecu februarju je delalo 9000 rudarjev namesto 24 samo 19 dni, vsled česar so izgubili rudarji na zaslužku vsak po 5 dni, to je Din 1.800.000.—;

2. v mesecu marcu je delalo 9000 rudarjev namesto 26 dni samo 18 dni, vsled česar so izgubili vsak po 8 dni, preračunano v dinarje Din 2.880.000.—;

3. v mesecu aprilu je delalo 9000 rudarjev samo po 2 dni na teden in znaša skupna izguba na zaslužku, ki jo utrpel rudarji do danes, Din 1 milijon 440.000.—.

S prvim aprilom se je popolnoma prenehalo z delom v hrastniškem revirju, kjer je zaposlenih 1200 rudarjev, ki so ostali vsled ustavitve dela brez vsakega zaslužka.

Sporredno z ustavitvijo dela, oziroma omejitvijo dela v zadnjih treh mesecih, je Trboveljska premogokopna družba ustavila tudi izdajanje življenjskih potrebščin iz svojih skladišč in je preklicala garancijo za kredit rudarjev pri privatnih trgovcih. Desettisoč rudarskih družin trpe strašno pomanjkanje. Na to, da bi zaposlili rudarje pri drugih rudnikih, ni niti misliti.

Položaj je tem težji, ker rudarske bratovske skladišče niso vezane s splošnimi delavskimi zavarovalnimi ustanovami, one same pa nimajo nikakega sklada za podpiranje nezaposlenih, kakor jih predstavljajo skladi, ki z njimi razpolaga ministrstvo za socialno politiko in borza

dela za podpiranje ostalih brezposelnih delavcev. Ta težka izkušnja nas zopet uči, da je treba že vendar enkrat popraviti staro napako, ki se je storila na ta način, da se je rudarje oziroma rudarsko zavarovanje izločilo iz ostalega zavarovanja. Saj nima smisla, da se iz splošnega zavarovanja, katero obsega danes 700 tisoč delavcev, izloči majhno število okrog 60.000 rudarjev.

In vendar je baš v rudarstvu največkrat opažati katastrofalne pojave vsled padanja ali dvigovanja cen premogu in z ozirom na vremenske prilike.

Treba je nuditi rudarjem v revirjih nujno pomoč in jih rešiti pred katastrofo. Rudarji se ne morejo vmešavati v vprašanje spora med družbo in prometnim ministrstvom radi cene premoga. Toda oni imajo pravico pričakovati od države naslednji dve stvari:

1. Da se jim vse dotlej, dokler traja ta spor in nezaposlenost, z javnimi sredstvi pomaga, da bodo mogli živeti. Trboveljska družba je dala v ta namen Din 1.000.000.—, to pa je pri velikanskem obsegu nezaposlenosti kaplja v morje. Brezpogojno bi bilo potrebno, s sodelovanjem banke uprave, poklicnih zbornic in rudarske organizacije sestaviti odbor, kateremu naj bi se dala na razpolago primerna sredstva in ki bi imel organizirati podporno akcijo in omogočiti življenje rudarskim družinam, dokler se ne bi ponovno začelo z delom. Prav tako bi bilo potrebno zaščititi rudarske družine pred eventualnimi deložacijami iz stanovanjskih hiš.

2. Pri ureditvi spora oziroma določitvi cene premogu je treba skrbeti za to, da se delavske plače ne bodo zmanjšale, da eventualno znižanje cen premogu ne bodo plačali delavci znižanjem mezd. Tudi za to je intervencija in vmešanje centralne državne uprave v ta spor neobhodno potrebno.

Ko Vas še enkrat opozarjamo na resnost situacije in nujnost, da se reši to vprašanje, Vas prosimo, gospod predsednik, da sprejmete izraz našega spoštovanja.

Živko Topalović l. r.
Zastopnik rudarjev.

Pomoč rudarjem je nujna!

Ogromno posečeni shodi Zveze rudarjev Jugoslavije v revirjih. Železniški minister pravi, da je spor zakrivila TPD.

Spor med ministrstvom prometa in lastniki rudnikov še do časa, ko to pišemo, ni končan. Delegati, ki so posetili razna ministrstva v Beogradu v zadevi brezposelnosti in pomoči v bedi živečim rudarjem in njihovim družinam, so prišli nazaj in niso mogli dobiti nobenega zagotovila, kdaj bo spor s Trboveljsko družbo končan. Inspektor g. Nikolić je delavski deputaciji izjavil, da bo njeno prošnjo za denarno pomoč prizadetim predložil v odobrenje ministrskemu svetu.

Značilno pri tem sporu, ki povzroča med rudarji toliko gorja, je to, da se izgovarja Trboveljska družba, da je ministrstvo prometa povzročilo spor s tem, da je zahtevalo

znižanje premogovnih cen pred potekom pogodbe, ki je imela veljavo dveh let, in sicer od 1. aprila 1929 do 1. aprila 1931. Minister za promet pa nasprotno pravi, da so se lastniki premogovnikov (Trboveljska) v lanski pogodbi zavezali, da, ako bo država redno odplačevala zaostali dolg in tekoče tirjate in dostavila dovoljno število vagonov na razpolago, bodo lastniki premogovnikov s 1. aprilom t. l. avtomatično znižali cene premogu za 10%. On pravi, da je državna uprava vse to izvršila, a lastniki premogovnikov pa nočejo pristati kljub tej pogodbi na znižanje premogovnih cen.

Rudarji v tem sporu ne bodo igrali razsodnika, oni le vedo, da baroni

Trboveljske premogokopne družbe v tem trenutku ne trpe ne glada, ne pomanjkanja.

Zveza rudarjev Jugoslavije je tozadevno sklicala shode v vseh revirjih.

Na teh shodih so rudarji ob ogromni udeležbi mirno in dostojno sledili izvajanjem zastopnika Zveze rudarjev in odločno zahtevali konec temu neznosnemu stanju.

Rudarji niso krivi, da je prišlo do spora in so najmanj dolžni, da nosijo posledice. Zato je opravičena zahteva za nujno pomoč rudarjem!

Tudi v kočevskem premogovniku, ki je last Trboveljske premogokopne družbe, praznujejo rudarji po več dni v tednu. Rudar zasluži na teden po 70 do 120 dinarjev. Pripomniti pa je treba, da so mezdne razmere v kočevskem premogovniku tudi ob dobri konjunkturi jako slabe ter da je sedanjí udarec naravnost katastrofalen tembolj, ker se delavci ne morejo ne izseliti, ne dobiti drugega dela.

Avstrijsko delavstvo v boju proti reakciji.

Velike socialistične manifestacije proti reakciji.

Proti reakcionarnim demonstracijam v nedeljo teden, so dunajski socialisti priredili na cvetno nedeljo velikansko demonstracijo zveze za zaščito republike. Udeležencev je bilo nad 40.000. Manifestacije na Dunaju kakor tudi drugod v državi so bile popolnoma vojaško organizirane. Vsa zborovanja so bila v stalni telefonični zvezi z Dunajem. Govorniki na manifestacijah so izjavljali, da bo socialistična stranka tudi v sedanjem trdem položaju z vsemi sredstvi varovala svoj položaj, ker se je učila in zna braniti interese širokih plasti naroda.

Medtem ko je na Dunaju nekaj tisoč meščanskih podjetnikov demonstrialo pred rotovžem proti socialnim davkom mestne občine, je socialistična zveza lastnikov motornih koles in avtomobilov v dolgih kolonah vozila počasi čez Ring in glušeče demonstrialo s signalnimi lupami proti novemu državnemu davku na bencin. Te demonstracije se je udeležilo nad dva tisoč avtomobilov in motorjev.

Manifestacije so se izvršile povsod veličanstveno in v najlepšem redu.

Avstrijski vladi nastop stranke seveda ni prav všeč.

Desničarska vlada — dražji kruh.

Nemško Brüningovo vlado so rešili nemški nacionalci.

V nemškem parlamentu so dne 12. t. m. glasovali o agrarnem programu in finančnem zakonu. Brüning je iz početka seje izjavil, da vztraja na sprejemu agrarnega programa in davčnega zakona. Odklonjeni so bili vsi izpreminjevalni predlogi. Predlog o junktimu med agrarnim programom in finančnim zakonom je bil sprejet z 217 glasovi; proti je glasovalo 205 poslancev. Od nemških nacionalcev je glasovalo za predlog 31 poslancev, proti 23, 6 poslancev ni glasovalo. S tem glasovanjem je za nekaj časa podaljšano življenje Brüningove vlade. Pri glasovanju so dobili posamezni predlogi za obdavčenje konsumentov znatno več glasov kakor drugi predlogi. Tudi to je značilno.

Velike večine nemška vlada nima.

V nemškem parlamentu so dne 12. t. m. predlagali vladi nezaupnico. Nezaupnica je bila odklonjena z 222 glasovi: za nezaupnico so glasovali 203 poslanci, to je, socijalni demokrati, nacionalni socijalci in komunisti. Večina nemških nacionalcev je glasovala za vlado.

Plemenitaš ponarejevalec denarja pomiloščen.

Ponarejanje denarja kaznujejo vse države jako ostro. Znana nam je tudi afera madžarskega grofa Windischgrätz, ki je kar na debelo ponarejal francoske bankovce po 100 frankov ter bil končno obsojen na par let.

Kakor poroča dunajska »Arbeiter-Zeitung«, je sedaj spravljena zadeva s sveta na jako romantičen način. Windischgrätz zadnji čas ni bil v zaporu. Oblast mu je dovolila, da se sme zdraviti zunaj ječe, ker je bil baje bolan in ga je potihoma brez vsakršnega hrupa vlada pomiloštila. Vojaško častno sodišče je namreč ugotovilo, da grof ni storil nečastnega dejanja ter da mu je še ogrska država dolžna dati znatno odškodnino. Windischgrätz je seveda napel vse strune, da mu država plača odškodnino in zagrozil s tožbo, če mu država ne plača vsaj štiri milijone pengö (okoli 36 milijonov Din). Da bo pa tožba bolj gotovo uspešna, se je Windischgrätz odpeljal na Dunaj in pooblastil z vodstvom svoje tožbe voditelja ogrskih liberalcev poslanca Rasaya. Ker je ogrska država naklonila Windischgrätzu že skrivaj velike zneske s tem, da je po visokih cenah odkupila njegove gozde v Sarospatak, se je Windischgrätzu vendar posrečilo, da je dobil za svoje »tehnične izdatke« — pri čemer je nedvomno razumeti stroške za ponarejanje frankov — četudi ne celotni zahtevani znesek, vendarle znatno vsoto od države.

Windischgrätzova afera pa ima še druge posledice v notranji politiki. Del ogrskega častništva, pod vodstvom višjega poveljnika Jankya, se ni strinjalo z rehabilitacijo Windischgrätz. Janky je moral odstopiti in je bil z vodstvom reorganizacije vojske poverjen znani Gömbösu.

Tudi vojni minister zagovarja ponarejevalca.

Honvedski minister pravi, da princ ni storil nič nečastnega, nekateri politiki pa pravijo, da bo rehabilitacija slabo vplivala v inozemstvu. Tudi bi madžarsko sodišče ne smelo sklepati o princu zadevi, ker princ ni bil nikdar madžarski oficir. Logično bodo pomiloščeni tudi vsi drugi, ki so bili zapleteni v afero in obsojeni ter se vrnejo v svoje službe. To so zopet skrbi in kosti za Madžare, da jih glodajo.

Uspeh razorožitvene konference zasluga delavske vlade.

Macdonald je zadovoljen z uspehom londonske konference. Pogodba bo jutri podpisana. 70 milijonov funtov šterlingov prihranka.

Spričo vseh težav, ki so bile na londonski pomorski razorožitveni konferenci petih držav (Anglije, Zedinjenih držav, Francije, Italije in Japonske), je Macdonald izjavil, da je z uspehom zadovoljen.

V Londonu so se v prvi vrsti dogovorile Anglija, Zedinjene države in Japonska. Te države so se zedinile in so svoj dogovor predložile Društvu narodov, da ga pravno in gospodarsko pregleda. Jutri v četrtek te tri države dogovor podpisajo, če bosta komisiji gotovi z njim. Dogovor bo veljal do leta 1936.

Dogovoru najbrže pristopi tudi

Francija, ker se z vsebino dogovora strinja, dočim Italija še vedno odklanja vsakršen dogovor, ki bi jo bolj omejeval v oboroževanju kakor Francija.

S to konferenco ni sicer dosežen ideal razorožitvenega problema, vendar je načelo zmagalo, na katerem mora človeštvo dalje graditi svetovni mir.

Pozabiti ne smemo pri tem poudariti, da skoro vse svetovno časopisje priznava, da je uspeh delo angleške delavske vlade in zlasti tudi sad Macdonaldove iskrenosti.

Madridska mednarodna konferenca rudarjev.

O premogovni krizi.

Mednarodni odbor rudarskih svobodnih strokovnih organizacij je imel v Madridu te dni konferenco. Poleg organizatoričnih vprašanj in priprave mednarodnega kongresa, ki se bo vršil v Krakovu meseca maja, se je konferenca zlasti bavila tudi z mednarodnim premogovnim problemom. Z ozirom na kritični položaj te industrije, je sprejela konferenca naslednjo resolucijo:

Rudarska internacionala sprejema na znanje, da je upravni svet mednarodnega urada dela stavil na dnevni red svoje konference letos meseca junija vprašanje delovnih pogojev v rudnikih. Izreka nado, da bodo delegati vlad zahtevam organiziranih rudarjev glede delovnega časa ugodili ter da bo konferenca glede te točke sklenila točne končnoveljavne določ-

be. Konferenca ugotavlja, da vprašanje mednarodnega sporazuma med deželami, ki pridobivajo premog, kljub raznim posvetovanjem, ki jih je vodilo Društvo narodov leta 1929, ni napredovalo. Vprašanje premoega pa med tem, čeprav so se leta 1929 razmere v nekaterih deželah nekoliko izboljšale, ničesar ni izgubilo na svoji resnosti — nasprotno kažejo znamenja, da kriza nikakor ni premagana, marveč se bo še poostrišla.

Rudarska internacionala opozarja zaradi tega prav resno gospodarski odbor Društva narodov kakor tudi mednarodni urad dela na ta dejstva in nujno zahteva, da se določena konferenca premogovnih dežel ob udeležbi s strani rudarjev čimprej skliče ter da sklene nameravani mednarodni dogovor.

Doma in po svetu.

Anonimne denunciacije. Razlika med živaljo in človekom je ta, da je žival krvoločna, človek je pa šuft. Eden najgrših primerov podlosti so anonimne ovadbe. Vsem je še v spominu, koliko je bilo pri nas anonimnih ovadb v začetku vojne l. 1914 in v prvih letih vojne sploh. Slovenci veljajo za jako pobožni narod. Vendar pa je v vrstah našega naroda tudi mnogo denuncijantov. Ljudje, ki razmere poznajo, trdijo, da iz nobene dela države ne prihaja toliko denunciacij in anonimnih ovadb kakor iz Slovenije. Sreča je, da so oblastva bolj uvidevna in da vsaj del teh anonimnih ovadb mečejo v koš, del pa vsaj skladajo na kup. Pametna in uvidevna oblastva sprejemajo take anonimne ovadbe s primernim nezaupanjem. Zgodovinska resnica

je, da iz denunciacij, to je iz ovadb, ki niso bile podane zaradi stvari same, temveč iz drugih nizkotnih namenov, iz osvetoželje, iz škodoželjnosti, tudi za tistega, ki se takih ovadb poslužuje, nič dobrega nastati ne more. Anonimna denunciacija se vsakemu moralno zdravemu človeku gnusi in ta gnus se le prepogosto prenasa ne samo na neznanega denuncianta, temveč tudi na idejo, kateri naj bi taka denunciacija koristila, čeprav je mogoče ta ideja sama na sebi dobra. To sicer ne odgovarja zakonom logike, ali življenje narodov se ne razvija vedno po načelih logike, razuma in računa, temveč igra v življenju narodov veliko vlogo čustva in strast. Zaradi tega je razumljivo, da modra oblastva anonimne ovadbe odklanjajo, ker bi si sicer sama sebi

izpodkopavala moralni temelj, brez katerega bi se trajno ne mogla držati. Modra oblastva imajo skupno z vso pošteno javnostjo glede anonimnih ovadb le resnični interes, da se anonimne denunciantne razkrije in jih preda zasluženim kazni.

Izvolitev novega patrijarha pravoslavne cerkve. Dne 6. t. m. je umrl patrijarh srbske pravoslavne cerkve Dimitrije. Istega dne je izšel nov državni zakon o volitvi patrijarha. Po tem zakonu imenuje patrijarha kralj in sicer izmed treh kandidatov, ki mu jih predlaga volilni zbor. Te tri kandidate izvoli volilni zbor z večino glasov. Volilni odbor sestoji iz visokih cerkvenih dostojanstvenikov, metropolitov, biskupov in arhierejev in iz večjega števila lajkov, nekaj višjih drž. uradnikov, predsednika kasacijskega sodišča, državnega sveta, glavne kontrole, rektorja univerze in vseh ministrov, ki so pravoslavne vere. Vseh članov volilnega odbora je 58. Dne 9. t. m. je k volilnemu zakonu izšel nov zakon, ki je prinesel nekaj popravkov. Volitev se je vršila v soboto 12. t. m. Največ glasov je dobil škopski metropolit Varnava Rožić in njega je kralj imenoval za patrijarha. Novi patrijarh srbske pravoslavne cerkve Varnava je bil rojen v Plevlju 29. avgusta 1880. Študiral je doma, v Beogradu in Petrogradu. Jako dobre zveze ima na dvoru. — Srbska pravoslavna cerkev je bila v dobi turškega robstva edino zatočišče Srbstva in je očuvala elemente srbske kulture. Po osvobojenju je ostala v ozkih stikih z neodvisno srbsko državo. Politično je bila vedno tolerantna in ni nikdar osnovala svoje lastne politične stranke niti ni zapovedovala svojim vernikom, da bi morali podpirati eno ali drugo izmed obstoječih političnih strank. Tesno odvisnost pravoslavne cerkve od države dokumentira zlasti tudi novi državni zakon o volitvi patrijarha. Kakor znano, je v sedanji Jugoslaviji polovica prebivalcev pravoslavne vere in se druga polovica sestavlja iz katoličanov, muslimanov, židov, evangeličanov in brezkonfesionalcev.

Zagrebsko mestno tobačno tovarno namerava odkupiti monopol-ska uprava z vsemi objekti za sedem milijonov dinarjev. Občina bi s tem denarjem zgradila tri nove ljudske šole, katerih ima sedaj 23, ki so prenatrpane, ker jih obiskuje okoli 3500 otrok.

Velik požar v Beli Krajini. V Beli Krajini je nastal na cvetno nedeljo dopoldan v selu Zaluka strašen požar, ki je uničil 32 posestnikom nad 110 poslopij. Ljudje so bili v cerkvi v Zekanju, ki je okoli tričetrt ure oddaljeno od župne cerkve. Preden so ljudje prihiteli na pomoč, je ogenj uničil že skoro vse. Ogenj je nastal po veliki neprevidnosti. Gospodar lese- ne kočje sredi vasi, Jurij Belanič, je

Aleksander Neverov:

Taškent — kruha bogato mesto.

(Ruska povest iz dalj velike lakote. Prevedel I. V.) 45

31.

Jutranja zarja se je razlivala po nebu za postajo. In kakor v smrtnem boju je krčil obup razbolelo Miškovo srce. Ze je hotel jokati od jeze, si puliti lase, nakar se je pojavila iz delavnice odpočita lokomotiva, bodra, kadeča se iz dimnika ter glasno ukala v jutranjo tišino. Miškovo srce je kakor vrabec poskočilo od radosti:

— Prihaja, ljubljena, prihaja!

Miška je skočil na stran, da bi ga kolesa ne zagrabila. Skozi okno lokomotive je že tudi gledal, z živčkom v ustah, sodrug Kondratjev. Zagledal je Miško, nekaj zakričal, vendar Miška ni mogel razumeti in je bežal za lokomotivo. Lokomotiva se je ustavila, jela teči nazaj po drugi progi k vagonom, udarila ob nje in obstala. In sodrug Kondratjev je zaklical zopet Miški, ki je ves razburjen sopihal:

— No, Mihajlo, peljali se bomo.

Zasrbelo je Miško po vsem telesu. Ni našel besede. Popravil si je kapo, se popraskal za tilnikom in rekel glasno:

— Vso noč nisem spal!

Sodrug Kondratjev se je smejal:

— Izboreno dečko si. Vem. Splezaj hitro sem, če ne, se odpeljem brez tebe!

V tem trenutku je bil Miška najsrečnejši človek na svetu.

Zopet so, kakor na prejšnji postaji, drveli mužiki in babe okrog vlaka, kričali, jokali, prosili, da jih vzamejo v vlak. On pa je sedel mirno v svojem kotu na tleh in ne kjerkoli, temveč na sami lokomotivi, in ni sedel samo tako, marveč se je ves čas smehljaj. Spomnil se je Serjoške in Trofima in mislil:

— Če bi me ta dva videla!

Sodrug Kondratjev je pritisnil na ročaj. Drevesa pri postaji so začela počasi bežati nazaj. Miška se ni mogel več premagati. Zlezal je iz kota, in je pogledal ves ponosen in srečen skozi ozka vrata. Videl je dva mužika, ki sta bežala ob lokomotivi, baba z otrokom, rdečevojnika s puško, slisal je jok...

Še hitreje so bežale nazaj svetilke, drevesa, stari vagoni brez koles, plenice, razobešene na vagonih, da se posuše, konjski vagoni, deske... vendar, sinja stapa mu je gledala v obraz. Pojavljala se je jezera med zeleno trstiko in rogozom, svetle reke, zopet stepe, zopet zeleni rogoz, bregovi, kamenje, pesek. Miška je opazoval vse z razvnetimi, bleščecimi očmi in se v mislih zahvaljeval sodrugu Kondratjevu, ki ga je vzel s seboj kakor svojega lastnega sina. Sodrug Kondratjev je uganil iz Miškovih oči njegovo radost. Nalašč ga je vprašal:

— No, Mihajlo, kako je?

— Hvala, dobro!

— Kmalu bomo v Taškentu!

— Koliko dni še imamo?

— Če se med potjo ne bomo mnogo zadrževali, en dan in eno noč in v jutru smo tam.

Miška je začutil potrebo, da reče sodrugu Kondratjevu lepo besedo, da bo vedel, kako mu

je hvaležen; vendar Miškov jezik ni našel besede, samo njegove oči bleste v ljubezni in udanosti. Pojedel je svoj kos kruha, ostal je lačen, vendar je pomislil:

— Nič ne de. Potrpim!

Zvečer vpraša sodrug Kondratjev:

— Mihajlo, si zelo lačen, kaj?

Miško je bilo sram, da bi bil vsiljiv in je rekel odločno:

— Le jejte! Navajen sem stradati!

Toda sodrug Kondratjev je zopet dejal:

— No, Mihajlo, vse se uredi. Na, skorjico kruha! Vgrizni! Imaš še mlade zobe. Če je pa pretrda, jo pomoči v vodo!

Kondratjev ni videl Miškovih oči, polnih ljubezni in udanosti, pač pa je slisal trepetajoči glas:

— Najudanejša hvala, striček!

Trdi kruh se je omeščal v vreli vodi; tudi Miškovo srce je bilo mehko od velikega, razvnetega čustva. Jedel je kruh, pil vročo vodo in pomolil Kondratjevu nož, ki ga ni prodal, govoreč s trepetajočim glasom:

— Sprejmite od mene dar za vašo dobrotu!

Tudi Kondratjev glas je trepetal:

— Zakaj vendar?

— Vzeli ste me s seboj. Usmilili ste se me.

— Hvala, Miška! Le vtakni ga zopet v žep!

Toda Miška je prosil tako prisrčno, njegove oči so blestele tako ljubko, da Kondratjev ni mogel odkloniti. Vzel je kmečki nož z luknjo v držaju. Obesil ga je na prst, vihtel sem in tja, se smehljaj in pomolil glavo skozi okno. Dolgo je gledal s svojimi dobrimi, smehljajočimi se očmi v vijoličasto, večerno steno.

kuhal kosilo. Razgreti masti je prilil vode in mast je puhnala pod leseni strop z ognjenimi plameni in skozi razpoke do strehe ter vnela bajto. Bajta je bila seveda krita s slamo. Če bi bilo mirno vreme, bi ne bilo take velike nevarnosti. Nastal je pa veter, ki je zanesel iskre na precej oddaljene sosednje hiše. Gasilci so prihiteli na pomoč, tudi metliška motorna brizgalnica je prispela, ali vode ni bilo. Kolpa je oddaljena nad deset minut hoda, v vasi so pa samo tri manjše mlake. Belanič je prinesel iz Amerike 150.000 dinarjev, da si sezi da novo hišo. Zgorel mu je tudi ta znesek, dasi ga je otel iz goreče hiše, ker je skrinjo pustil preblizu ognja. Pri reševalni akciji se je težje ponesrečilo tudi nekaj gasilcev.

Mednarodni denarni promet. Od 1. aprila se sme pošiljati v Francijo, Nemčijo, Avstrijo in Čehoslovaško po poštni nakaznici zneske do 3000 Din v valuti dotične dežele. Dovoljena so tudi povzeta do iste višine.

Bivši avstrijski železniški minister Wittek je dne 9. t. m. umrl na Dunaju v 87. letu starosti. Wittek je bil železniški minister od leta 1897 do 1905, to je takrat, ko so se vršili najhujši boji proti železničarski organizaciji in strokovnim organizacijam sploh. Wittek je bil sicer dober uradnik, ki sovražnikom delavstva ni vedno nasedel.

Dva nemška princa fašistična agitatorja. Eitel Friderik in Avgust Viljem Hohenzollern nastopata v Nemčiji na shodih v uniformah »stahlhelmovcev« in napadata predsednika republike, Hindenburga, češ, da je star in vklanja svojega nemškega bojnega duha pred rdečimi državnimi čuvarji. Princa pozivljata nemški narod, naj ne molči kakor mala deca. To ima nemški narod za zahvalo, ker jima je dovolil povratek v Nemčijo.

Previdnost je povsod dobra. V nemškem parlamentu so bila zadnjič važna glasovanja. Šlo je za zaupnico vladi. Komunisti so naglo oddali svoje glasovnice in odšli iz parlamenta, ker so pričakovali, da bo nezaupnica sprejeta. Zakaj, če bi bila nezaupnica sprejeta, bi bil parlament razpuščen, komunistični poslanci pa aretirani, ker bi bili s tem izgubili imuniteto.

Pilsudskijeva policija strelja na delavce. V Olkuczu na južnem Poljskem je v tovarni vagonov prišlo do nemirov radi naznanjenih redukcij. Ker se delavci niso razšli, je policija otvorila nanje ogenj in jih več ranila.

Ženski poslanci v angleški zbornici. Dne 8. t. m. sta v angleški zbornici prvič govorili hči predsednika vlade Mac Donalda in hči liberalca Lloyd Georgea. Zbornica je govornici burno pozdravila ter izjavila, da je lepo znamenje, če delajo starši in otroci za blagor domovine v soglasju.

Delavska vlada uvede zavarovanje tudi za kmetiško delavstvo. Angleški parlament je sprejel predlog, da naj se razširi zavarovanje za nezaposlenost tudi na kmetiško delavstvo. Ministrstvu dela, ki ga vodi Marjeta Bonfield, je pa naročeno, da prouči predlog, če se naj to zavarovanje organizira na poseben način izven splošnega zavarovanja. Bonfieldova pa je izjavila, da kmetiško delavstvo na vsak način dobi zavarovanje za nezaposlenost in da se s tem mora odpraviti velika razlika med mestnim, oziroma industrijskim in kmetijskim delavstvom.

Angleški industrijalci proti Pan-evropi. Zveza angleških industrijalcev je objavila memorandum, ki bi naj bil prihodnji gospodarski konferenci predložiti in v katerem se industrijalci izrekaajo proti pristopu Velike Britanije k eventualni evropski carinski Uniji, pač pa so v načelu za carinski sistem po vzgledu carinske Unije, kakršna postojata v Zedinjenih državah. Nazadovanje angleškega eksporta se pripisuje konkurenci držav z nizkimi mezdami ter nizkim življenjskim standardom ter v drugi vrsti konkurenčni sili Zedinjenih držav.

Nobene izpremembe v ruski gospodarski politiki. Listi so poročali, da je Stalin popustil v svoji gospodarski politiki. Sedaj pa izjavlja Stalin sam, da Rusija hoče odpraviti kulake (bogate kmete) ter da bo nadaljevala svojo politiko. Odmor, ki je nastal v kolektivizaciji, je bil samo začasen. Do konca leta 1933. ne bo v Rusiji nobene privatne kmetije več. Tako trdi Stalin.

Ameriški kapital pojde v Rusijo. Reakcionarna Evropa bojkotira Rusijo, to bogato zakladnico žita, rudnin in gozdov. Amerikanski kapitalisti so pa bolj pametni. Mislijo, v bogati deželi kakor je Rusija, bi se pa le dalo kaj zaslužiti. Kaj komunizem, kaj preganjanje verstev, glavne so obresti kapitala. Iz tega razloga pošljejo v Rusijo večjo delegacijo ameriške industrije, da tam organizira predvsem bogatejše premožavnike v Kusnecu in Nišnem Noygorodu. Evropa pa bo ostala lepo doma, njena industrija in gospodarstvo pa bo propadala. To je lista narodno-gospodarska kramarska dalekovidnost.

Kutjepova ni v Rusiji. Ruski soveti energično zavračajo vesti, da bi bil general Kutjepov odveden v Rusijo. Trdijo, da jim ni ničesar znane o bivanju in odvedbi generala.

Grozovita rudarska nezgoda na Španskem. V rudniku Santandrea na Španskem je bilo zasutih 40 rudarjev, od katerih so najbrže rešili samo enega.

* Kdor želi pojasniti glede najetja posojila pri Priv. agrarni banki v Beogradu, naj piše na njen naslov in vpošlje v poštinih znakmah Din 2.—

Kobilice so napadle Egipt in Transjordanijo v tolikšni množini, da so ustavljale vlake. Pol metra na debelo so ležale po zemlji in uničile vse rastline. 75.000 mož, oboroženih z ognjemeti, jih je dosedaj uničilo 15.000 ton in 200 ton njihovih jajc.

Otroka vrgla svinjam. 28-letna kmečka dekla Roza Plank v okraju St. Pölten na Spodnjem Avstrijskem je svojega prvega otroka vrgla v jamo za gnojnico, drugega pa je zadržala in vrgla svinjam, ki niso pustile drugega kot glavo. Pred sodiščem se je zagovarjala, da dekletu z otroci nihče ne mara v službo in je bila radi tega prisiljena jih odstraniti. Žalostne socialne razmere.

Pisatelj Maksim Gorkij, ki je bival pozimi v Rimu, se zopet vrne meseca julija v Rusijo ter se bo naselil v Moskvi.

Viljem Exner 90letnik. Dne 9. t. m. je dopolnil dr. Viljem Exner 90 let. Exner je bil na Dunaju duša tehnološkega muzeja, ki ima velike zasluge za modernizacijo produkcije in organizacijo strokovne izobrazbe. Exner je bil tudi pospeševalatelj obrtnega nadaljevalnega šolstva.

Otrok z dvema obrazoma. V olomuški bolnici je žena nekega pleškarja rodila dete: imelo je dva obraza, štiri roke, štiri noge in dvoje src. Gre najbrže za nepravilno razvite dvojčke. Otrok je živel samo eno uro. Truplo so oddali v anatomsko zbirko univerze v Brnu.

V smrt radi izgube moža.

Samomor ob žari z moževim pepelom.

Lansko pomlad se je dunajski veletrovec z manufakture, Fanto, poročil z lepo Marijo Karczagovo. Zakon je bil zelo srečen. Fanto je sprejel v svoje podjetje svojega svaka Karczaga kot poslovodjo. Tekom časa je pa svak začel kazati znake duševne abnormalnosti in se je ugotovilo, da se, je nekaj časa že zdravil v umobolnici v Steinhofu. Radi tega je prišlo med svakoma večkrat do sporov, in na Silvestrovo je bil Fanto prisiljen odstaviti ga od poslovodnega mesta. To je tega tako razdražilo, da ga je v pisarni s tremi strelji ubil. Fanto je bil v krematoriju upepeljen in njegova mlada, neotolajljiva žena je shranila žaro z njegovim pepelom v svojem stanovanju, kjer je predsedala cele dneve in plakala nad uničeno srečo. V sredo prošlega tedna je ostalo stanovanje mlade vdove nenavadno dolgo zaprto. Sosedje so se spomnili, da je ta dan ravno obletnica njene poroke. Zaslutili so nesrečo in vdrli v stanovanje. Našli so Marijo Fantovo ležečo v kuhinji, na pol tleh razkrmjeni preprogi, mrtvo. Kuhinja je bila polna plina, ki je vahal iz odprte cevi. Z rokama je objemala žena žaro s pepelom svojega moža, poleg sebe je pa postavila sliko, ki jo predstavljala z možem v poročni obleki in ki jo je okrasila s cvetjem.

Ljubljana.

Karl Cigoj umrl. Karl Cigoj je bil do zadnjega časa nameščen kot upravitelj pri Pokojninskem skladu za rudarje. Prej je bil nadkomisar pri narodni vladi v Ljubljani in v tisti dobi tudi nekaj mesecev komisar bivše okrajne bolniške blagajne v Ljubljani. Pred nastopom službe pri narodni vladi je bil v begunskem taboru Strnišče pri Ptujju. Pokojni Cigoj je bil ljudomil človek. Zapušča vdovo in dva majhna sinčka. Naj počiva v miru mož, ki so ga zaradi njegove iskrenosti nekateri preganjali. Podlegel je težki bolezni — sušici.

Ljubljanska elektrarna povečana. V soboto so v Ljubljani otvorili povečano elektrarno. Elektrarna je za daljšo dobo v toliko razširjena, da utegne dati dovolj toka za razsvetljavo, obrt in industrijo. Povečanje elektrarne je sklenil že pred leti občinski svet za časa županovanja drja Periča.

Maribor.

Gostovanje ljubljanskega Delavskega odra »Svobode« v Mariboru.

Mariborsko delavstvo more beležiti poseben dogodek, pomemben praznik delavske kulture. V nedeljo, 13. aprila, popoldne je gostoval ljubljanski Delavski oder »Svobode« v mariborskem gledališču. Sicer je mariborsko delavstvo samo že pred leti vzprizarjalo gledališke predstave, vendar so bili to diletantski poskusi, na primitivnih odrih, v gledališču samem pa delavstvo s samostojno igro še ni nastopilo. Seveda tudi sedaj, prvič, ni mariborsko delavstvo postavilo svojih igralcev na gledališki oder, temveč so prišli iz Ljubljane; vendar beležimo to tudi kot naš uspeh, ker so prišli iz naših vrst, ker smo idejno in organsko isto telo.

O »Svobodinem« Delavskem odru v Ljubljani smo čitali že precej priznanih ocen v raznih listih povodom njegovega nastopa z Golouhovo »Krizo« in Tolstojevim »Vstajenjem«, in smo obžalovali, da njegovih nastopov tudi mi nismo deležni. Topot se nam je želja izpolnila in moramo priznati, da je to, kar se nam je nudilo, daleč nadkrililo naša pričakovanja. Bratko Kreft, organizator in vodja Delavskega odra, ni samo priznan pisatelj, esejist in kritik, temveč tudi izvrsten režiser in dober igralec. Francosko moderno dramo »Grob neznanega vojaka« je predelal po svoje, marsikaj nepotrebnega črtal in popravil ter jo kot »Balado vojne in ljubezni« postavil na oder. Drama je dialog med vojakom, ki pride na dopust s fronte, a ga doma že čaka brzojavka, da se ima s prvim vlakom zopet vrniti, ker je njegova četa določena za napad, ki pomeni sigurno smrt, in med njegovo zaročenko, ki je pripravila vse, da se ob tem njegovem dopustu poročita, a ima spricho neizprosnega povelja smrti samo eno željo, postati žena, čeprav brez konvencionalnega blagoslova. In tako skušata ta dva mlada človeka v kratkih štirih nočnih urah, do prvega vlaka, ki ga popelje v smrt, izživeti svoje življenje in si povedati vse, kar jima razjeda duši.

Opravičena bi bila bojazen, da mora drama, v kateri skozi vsa štiri dejanja nastopata samo dve osebi, učinkovati monotono in utrudljivo, ali po zaslugi obeh igralcev je bila ta drama od kraja do konca tako napeta, kakor bi ne moglo biti ne vem kako delo, preračunano na efekt. Brez posebnih zunanjih pripomočkov in brez namenjenega patosa, vsebuje ta drama celo vrsto pretresljivih prizorov, ki zapustijo v človeku nepozabljiv vtis. Zlasti napitnica padlim vojakom je večino gledalcev ganjala do solz in ne sramujem se priznati, da sem bil med njimi tudi jaz, čeprav nisem preveč sentimentalen, ker je vojna že davno skrbela za to, da bi mi ubila vsa nežna čustva. Vendar pa je mogel ta prizor doumeti in popolnoma sodoživeti tudi samo tisti, ki je vse vojne strahote sam doživljal. Žal, da mlada generacija mnogo lažje prehaja čez te stvari. Pozabljenje mlajših je pa predpogoj za bodoče vojne. In ravno ta drama ima silno sposobnost, zopet zdramiti duhove, bolj ko cela vrsta protivojnih romanov.

Oba igralca, Bratko Kreft in njegova partnerica Sava Scherbanova, sta se z redko ljubeznijo vživela v svoji vlogi in, kaj, ki so prišli v gledališče s predsojdom, da bodo videli predstavo diletantov, so morali temeljito spremeniti svoje mnenje. Igra je bila vseskozi na umetniški višini. Samo začetek prvega dejanja je kazal nekoliko plati nastop, kar je pripisati tujemu okolju, a je že v drugi polovici dejanja postal siguren in ostal do konca igre. Kreftova napitnica v drugem in prokletstvo silam, ki dopušča vojno, v tretjem dejanju, je napravilo silen vtis. Scherbanova je igrala tako naravno kakor smo tega le redko vajeni. Njena izpoved v tretjem in slovo v zadnjem dejanju je nemogoče podati boljše. Dasi je šele četrtri javno nastopila, bi bilo vsako poklično gledališče lahko ponosno nanjo. Kdor bi ji očital diletantstvo, bi ji delal veliko krivico.

Pavze med posameznimi prizori je izpolnil prof. R. Rančigaj z mojstrsko igro na klavirju. S tem se je efekt cele uprizoritve še prav močno povečal, ker so gledalci tudi v pavzah, sedeč v polmraku v nerazsvetljenem gledališču, čutili vso globino in grozo dejanja v sebi in je doživ-

ljali vedno znova. Gledalec ni bil v stanju, da bi se bil otesel in osvobodil trpkih občutkov, ki so mu napolnili srce pri prvi sceni. Prokletstvo vojne je ležalo kot težek vzduh nad auditorijem. V notranjščini poslušalcev pa je odmeval silen refren: Vojna vojni! kot zanosna alegorija prebujenega in svobodnega človeka.

Pozorišče so tvorile draperije in je bilo kljub svoji priprostosti zelo učinkovito.

Hiša je bila popolnoma razprodana. Delavstvo je oba igralca prisrčno akklamiralo. Ob koncu predstave kar ni hotelo biti konca ploskanju in vzklikanju. Obema igralcema je bilo na odprti sceni poklonjeno cvetje. Mariborsko delavstvo ju bo ohranilo v hvalčnem spominu. T. M.

Javna kuhinja v Mariboru. Po vzorcu in na inicijativo Javne kuhinje v Ljubljani ter s pomočjo Delavske zbornice, se pripravljaja v Mariboru v kratkem otvoritev nove moderne kuhinje, v kateri se bo lahko prehranjevalo hkrati več sto ljudi. Kuhinja bo v došedanji hiši Okrožnega urada na Slomškovem trgu.

Prodaja kozličev. V zadnjem času se je uradno ugotovilo, da uvažajo okoliščani tržne dneve kozličev za zakolj, ki nimajo predpisanih živ. potnih listov. Prodajalce in kupce se opozarja v njihovem iastnem interesu, da je v smislu čl. 8. pravilnika za ogled klavnih živali in mesa prepovedano klati živali brez živ. potn. lista, pa tudi z nepravilnimi potnimi listi, zlasti s takimi, na katerih se ni opraviel prenos lastništva. Kozlički morajo biti pravilno s pečati zaznamovani, ker bi se moralo v nasprotnem slučaju tako meso zapleniti. Proti kršiteljem tega razglasa se bo tudi postopalo po določbah zakona o odvratanju in zatiranju živ. kužnih bolezni.

Lastniki debelinskih mer se pozivajo, da predložijo vse pred letom 1928 žigosane debelinske mere v uradni preizkus in žigosanje meroizkusnemu uradu v Mariboru. Frančiškanska ul. 11.

Mestno kopalnišče bo v tekočem tednu z ozirom na Velikonočne praznike v torek, sredo, četrtek in petek od 8. do 19. ure odprto. V soboto pa od 8. do 15. ure.

Celje.

Javna borza dela. Delo je na razpolago možim: 15 poljskim delavcem, 1 sadjarju, 15 gozdnim delavcem, 3 ogljarjem, 1 viničarju, 5 hišnim hlapcem, 28 konjskim hlapcem, 5 hlapcem za govejo živino, 2 kovačema, 1 kotlarju, 1 pečarju, 1 opekar-skemu mojstru, 2 mizarjema, 1 gateristu, 1 žagarju, 2 lesostrugarjema, 1 usnarju, 1 tapetniku, 3 tkalcem, 7 krojačem, 1 krojaču-šabloneerju, 3 čevljarjem, 1 snažilcu pribora, 5 slikarjem, 1 trgov. pomočniku, 30 vajencem. — **Ženskam:** 1 kmečki gospodinj, 61 kmečkim deklam, 10 tkalkam, 2 natakaricama, 2 kuh. služkinjama, 10 služkinjam, 8 kuharicam, 2 sobaricam, 1 varuški, 1 gospodinj, 2 orož. kuharicam, 1 hotelski sobarici, 3 vajenkam.

Zalog.

Upokojen je zvaničnik I. kategorije 2. skupine Franc Gomoli.

Poročil se je kovinotiskar tvornice »Saturturnus« Rudi Taurer z gđ. Faniko Pangetšičevo iz Zaloga. Mladi dvojici obilo sreče!

Jesenice.

»Svoboda« : »Bratstvo« 5 : 3. V nedeljo popoldne se je vršila letošnja prva nogometna tekma na Jesenicah, in sicer prijateljska tekma med moštvom »Svobode« in »Bratstva«. — Zmagala je »Svoboda« s 5 : 3. Naj bo ta zmaga v bodrilo nadaljnemu uspešnemu delovanju.

Nesreča. Pravkar od vojakov vrnivšemu delavcu L. Markeljnu je v tovarni zmečkalo roko. Zaposlen je bil v kurilnici, odnosno pri malih lokomotivah.

»Atlantik« na Jesenicah. Ob praznikih predvaja Radio-kino zvočni film »Atlantik«, ki dosega po vsem svetu kolosalne uspehe. Doslej se je predvajalo že nekaj lepih ton-filmov kot »Pogan«, »Dvoje orhideje« itd.

Preganjanje kristjanov in Rasputin. Tudi na Jesenicah se je vršila protestna akcija radi preganjanja kristjanov. Takoj na to so pa v istih prostorih pokazali film iz carske Rusije in Rasputinove »čudeže«.

Radio.

Senzacija z Marconijem. Pred nekaj dnevi je izvesten del nemškega tiska vrgel v svet ogromno senzacijo s poročilom o nekem eksperimentu senatorja Marconija. Vendar ta eksperiment ne prinaša nič novega, niti senzacionalnega. Marconi je s krova svoje jahte v Genovi s pomočjo kratkih valov sprožil relais v Sidneju (Avstralija), s čimer se je vklopila lučna napeljava tamojšnje elektrotehniške razstave in so zagorele naenkrat vse žarnice na razstavnem prostoru. Mestó, da bi se oddajali Morsejevi znaki, se je pač izvršila vklopitev s proženim relaisjem. Ta tako občudovanja vredni in senzacionalni eksperiment Marconijev je torej samo gola igračkanka, iz katerega so nekateri listi napravili ogromno, a prazno senzacijo.

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

Nekaj o energijah tujih postaj. Čimdalje bolj aktualno postaja vprašanje oddajne energije posameznih svetovnih postaj. Zdi se, da smo že blizu dobam, ko hočejo postaje druga drugo prepričati. Tako n. pr. poroča francosko časopisje, da energija postaje v Rimu ne znaša 50 kw, kot je naznačeno na programih, ampak v resnici že kar 100 kw ali 120 kw. Cela vrsta novih postaj se nadalje gradi v Evropi. Vse so preračunane na vsaj 25 kw. Tako se poroča, da bo imela postaja v Bernu 25 kw, v Brnu 35 kw, v Curihu 50 kw, v Pragi 60 kw, v Stuttgartu 60 kw, v Parizu (Radio Paris) 60 kw, v Königsbergu 60 kw. V zadnjem času se je nadalje zvišala energija postaje v Stockholmu na 60 kw, Moskva RW 49 ima 75 kw, postaja WGY v Newyorku pa je dobila dovoljenje, da sme poskušati z oddajanjem ob 200 kw v anteni. Pred temi številkami nas začinja resno skrbeti bodočnost ljubljanske postaje, pri kateri je celo zvišanje na 5 kw resen problem...

TRI PREDNOSTI

- I. Ogromna izbira.
- II. Izborna kvaliteta.
- III. Nizke cene in plačilne olajšave.

L. KARNIČNIK, MARIBOR, KOROŠKA C. 9

Blago za moške obleke in spomladanske plašče. — Blago za damske kostime, plašče in obleke. — Cefiri, oksfordi in poplini za moške srajce. — Crepe-de-chine, crepe-saten, crepe-georgette, crepe-marochine. — Bemberg- in umetna svila v modernih barvah in desenh. Vsakovrstno platno za perilo stalno v veliki izbiri.

Nabirajte nove naročnike!

Izredno nizke cene!
Največja zaloga plošč!

Tovarnica glasbil
MEINEL & HEROLD
Prodajalna: Trg Svobode

Zbirajte za tiskovni sklad!

OPOZORITE
VAŠE ZNANCE,

da jih hočem za vedno osvoboditi

neugodnega znojenja nog

pa če se je tudi to znojenje pojavilo v toplih letnih dnevih. To zdravljenje se ne vrši potom zdravil, temveč je prav enostaven naravni postopek. Prosim, da priložite znamko za odgovor. —

J. LUSTIG, OSIJEK
KREŽMINA ULICA.

V dobi padanja cen otvarjam v Mariboru

Gosposka ulica 20 specialno trgovino živil in kolonijalnega blaga

Bogata zaloga svežega blaga iz najboljših virov
Hitra in pozorna postrežba
Najskrbnejša čistost in higijena
Zmerne cene

Moje znanje v priložni trgovski stroki v zvezi z osebnim prizadevanjem se more smatrati kot jamstvo za zadovoljivo postrežbo kupujočega občinstva.

Z. Anderle

MALA NAZNANILA.

Poceni ure, zlatino in srebrino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri
Albertu Eccarius
urar, Maribor, Slomškov trg 5

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.

TERBUČ, Maribor, Glavni trg 4.

Mehanična delavnica
za popravilo vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, pod jamstvom solidne in brezkonkurenčne cene.

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR
TATTENBACHOVA ULICA 14

Zadostuje dopisnica, da pridem po Vaše stroje in gramofone na dom.

ČITAJTE!

novo izišlo, socijalno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socijalno dramo.

Elektrotehnična delavnica
PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**
14 karatno originalno ameriansko

zlato nalivno pero

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio-welt«. Naroča se Administration der »Radio-welt« Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

TOVARNA „SOFRA“
kartotek, štampiljk in emajlnih tablic, graviranje, prodaja »Adler« pisalnih strojev in vseh v to stroko spadajočih potrebščin.

T. SOKLIČ
Maribor, Aleksandrova cesta št. 43,
Trg Svobode (Nova Scherbaumova zgradba)

V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi pristno angleško sukno za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. — Oglejte si izložbe.

D. ROSINA
Maribor, Vetrinjska ulica 26
nud najugodnejše nogavice, rokavice, čevlje, razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske potrebnosti, parfumerijo, košare, igrače i. t. d.

V tovarniški zalogi perila boste v izbiri

3000 srajc

gotovo naši nekaj po Vašem okusu in to po IZVANREDNO NIZKIH CENAH! — MOŠKE OBLEKE po Din 290.—, 320.—, 340.— itd. SPECIJALNA ZALOGA SAMOVEZNIC od Din 6.— dalje.

J. Karničnik, Maribor, Glavni trg št. 11

MARY SMOLNIKER

modistinja
CELJE
(Palača I. hrv. štedionice)

Podružnica: Trbovlje II.

Priporoča se za izdelovanje vseh vrst otroških in damskih klobukov. — Velika izbira slamnikov, klobučinastih in žalnih klobukov itd.

Cene nizke!

ŽIGA WEISS, konfekcijska trgovina
Celje-Gaberje 3 (v hiši g. Plevčak)

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da imam veliko zalogo najnovejšega češkega in angleškega blaga po najnižji ceni. Ravnotako izgotovljene obleke za dečke in gospode v vsaki velikosti in najnovejših krojih.

Deške obleke od Din 80.—, 150.—, 250.—. Obleke za gospode od Din 300.— naprej. Delavske obleke od Din 200.— naprej.

Lastno izdelovanje oblek po meri in najnovejšem kroju.

DOBRO IN POCENI

kupite nogavice, otroške čevlje, perilo, drobnarije, papir i. t. d. le pri

L. REICH, MARIBOR

Aleksandrova c. 40 (v novi Vlahovičevi hiši).

Naj takoj javijo

svoje natančne naslove one osebe, katere žele, da jih naučimo lepo, čisto in lahko domačo obrt, pa da si s tem pridobe stalen in posebno dobičkanosen postranski zaslužek. Javijo se naj samo oni, kateri razpolagajo z vsoto najmanj Din 3650.—, da si lahko nabavijo za to potreben stroj. Pouk je brezplačen, zaslužek 10—12 Din na uro. Material za izdelavo dajemo mi. Poleg za privatna naročila more vsakdo izdelovati tudi za našo tvrdko, ker mi smo pripravljene vsak čas v gotovem denarju prevzeti vsakršno količino izdelane robe, za kar jamčimo tudi pismeno. Za odgovor priložite znamko.

GRAUERT

TVORNIKA STROJEVA D. D.
GENERALNO ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE

OSIJEK I.

KREŽMINA ULICA 13.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon številka 2324.